

ฤดูกาลแพร่กระจายของตัวอ่อน glochidia ของหอยกาบน้ำจืดในปลาธรรมชาติ

อรภา นาคจินดา บุญช่วย ชาวปากน้ำ เกษมชาติ ฐปณูชา
ศูนย์พัฒนาประมงน้ำจืดกาญจนบุรี อ.ท่าม่วง จ.กาญจนบุรี 71110

บทคัดย่อ

การศึกษาตัวอ่อน glochidia ในปลาน้ำจืดธรรมชาติที่รวบรวมจากบริเวณใกล้เคียงแพเลี้ยงหอยของศูนย์พัฒนาประมงน้ำจืดกาญจนบุรี ในอ่างเก็บน้ำเขื่อนวชิราลงกรณ ในรอบปี พบปลาน้ำจืด 18 ชนิด ส่วนใหญ่อยู่ในครอบครัว Cyprinidae มีตัวอ่อน glochidia เกาะอาศัย คิดเป็น 11.02 % ของปลาที่รวบรวมมาตรวจสอบทั้งหมด ชนิดของปลาที่พบว่ามีเปอร์เซ็นต์การตรวจพบ glochidia มากที่สุด ได้แก่ ปลากระสูบขีด ปลาเกล็ดเหลือง และปลากะแหทอง

การศึกษาค้นพบว่าปลามี glochidia เกาะอาศัยเกือบตลอดปียกเว้นในเดือนมิถุนายน และกันยายน ระยะเวลาที่พบปริมาณการแพร่กระจายของ glochidia ในปลาธรรมชาติมากที่สุด อยู่ในเดือนธันวาคมและกุมภาพันธ์

ปริมาณ glochidia ในปลา 1 ตัว มีเพียง 1-7 ตัว โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดในปลากระสูบขีด ปลานู๋ และปลากาดำ โดยจะพบ glochidia เหล่านี้เกาะอาศัยอยู่ที่เหงือกโดยเฉพาะที่บริเวณ gill filament มากกว่าอวัยวะส่วนอื่นของปลาที่ตรวจพบ

Seasonal Occurrence of Freshwater Mussel Glochidia on Natural Fishes

Aurapa Nagachinta, Boonchuay Chaopaknam and Kasemchat Toopbucha
Kanchanaburi Inland Fisheries Development Center, Tha-Muang, Kanchanaburi 71110

Abstract

The prevalence and intensity of glochidial infestations on natural fishes were recorded year-round in 1991 from the culture area of freshwater mussels in Vachiralongkon Reservoir.

Of 599 fishes examined for infestations, 11.02 % (18 Species) Which were mainly cyprinid fishes were highest in Hampala macrolepidota, Mystus nemurus and Puntius schwanenfeldii, respectively.

The prevalence of infested fishes occurred nearly year-round except in June and September. Number of encysted glochidia were highest in December and February.

Most infested fishes had light infestations, averaging 1-7 glochidia. The highest intensity were on Hampala macrolepidota, Oxyeleotris marmoratus and Morulius chrysophedadion respectively. Infestations occurred on gills especially gill filaments more than any other parts of the infested fishes.